

VILÁGOK HARCA

Közeledik az év vége, most lenne ideje a számvetésnek, ez az utolsó lapszámunk idén, és még javában dübörög a lapzártája, amikor e szerkesztőségi beközönlő íródik. Kavarognak a gondolatok az editori fejekben, egyik kézzel javítunk, másik kézzel levelezünk, zárjuk az évet. Ebben az interjúban állapítunk nyilván nem tudunk alapos, mélyenszántó áttekintést adni 2019-ről, mégis teszünk egy kísérletet valamiféle összegzésre. Kapóra jön ehhez egy videó, amit a YouTube-on bárki megnézhet, a címe alapján rákereshet: *Építészeti a klímavészhelyzet korszakában*. Nagyjából másfél órás előadás felvételéről van szó, amit a BME DLA Open Lectures programsorozat keretében Prof. Dr. Úrge-Vorsatz Diána tartott 2019. december 4-én, a műszakin. A fizikus, klímakutató a klímavészhelyzet valóságát friss adatokkal, mérésekkel vezette be alapvetően ifjú mérnökhallgatókból álló közönsége számára (ez utóbbi a videóból nem derül ki, de szerkesztőségünk egyik tagja élőben hallgatta meg az előadást). Expozéja második felében Dr. Úrge-Vorsatz már az építészeti területéről hozott példákat egyebek mellett energiaoptimalizált és/vagy zéró energiás és/vagy energiatermelő épületekről – itthoniakat és nemzetköziet egyaránt. Témaválasztása (klímavész és építészeti) nem véletlen, sorolta is az adatokat a szektorból: pld. a globális szén-dioxid-kibocsátás 7 százalékáért az építőipari alapanyagok közül kizárólag a betongyártás felelős, de a teljes kibocsátás 50 százalékáért maguk az épületek – meglévő elavultak, nem megfelelően épített újak. Kemény számok, majd egy ponton, a 2050-es dekarbonizáció célmeghatározással kapcsolatban a tudós előadó hozzátéste: „mától minden egyes épület, amit nem a legjobb hatékonysággal építünk fel, az »belakatos« bennünket a jövőben.” Azaz csak újabb és újabb problémát generál a jövő építői számára. Szerkesztő kollégánk ekkor kipillantott a K210-es terem ablakán, nézte a Szabadság híd szép íveit, a kivilágított Pestet, és az ország nagyvárosaiban ebben az évben több alkalommal megrendezett klímaintézeteken protestálókra, a kormányzati, önkormányzati, magán-beruházások ellen fellépő területvédő lakosokra gondolt. Pontosabban arra, hogy a „zavarosfejűeknek”, álmódzóknak, na-persze-a-zöldek!-nek szidott második, harmadik sor egy év leforgása alatt lényegében az élre lépett, fontosabb, igazabb, időnkénti túltolásai ellenére is társadalmi szempontból felelősegteljesebb lett, mint a betonban, a szalagátvágásokban mindenekfelett hívó építők. Már-már szitokszó lett 2019 végére a nagyberuházás – és hangsúlyozzuk, nem csak az állami –, mert az újdonságérték, a felhasznált köbméterek, folyóméterek, beépített négyzetméterek, az ökotudatos anyagok, technológiák és gépészeti megoldások sorolása mellett a valódi adatokat tartalmazó hatástanulmányokkal és a beruházás szükségességével sokszor a beruházó, fejlesztő nem tud „elszámolni”. A roppant heterogén összetételű protestáló oldal valami olyat követel, amiknek az építők sokszor nem képesek megfelelni, talán nem is értik. Társadalmi igazságosságot és hasznosságot, átláthatóságot, széles körű társadalmi párbeszédet az xy beruházás kapcsán miért azt, miért oda, miért ekkora, és egyébként: minek is? Néhány gondolat, néhány követelés különösen érdekes, ha belegondolunk, hogy 2019 a Bauhaus centenáriumi évünk (a.k.a. széleskörű szociális kérdésekre vonatkozó gondolatok). És néhány gondolat onnan nézve is különösen érdekes, hogy már az építészeti folyóiratok, így magazinunk készítői is lapról lapra élik meg azt, hogy az állam emberei mellé felsorakozva az építői oldal szereplői közül is sokan úgy adnak interjút, hogy előre bekérik a kérdéseket, majd átfogalmazzák, és megválaszolják azokat. Azokban az időkben tapasztalható tehát a mind erősebb sunnyogás, a szembenézés, a valódi párbeszéd teljes hiánya a döntések emberei részéről, amikor a tárgyakhoz, a házakhoz, a funkciókhoz, a vásárláshoz, fogyasztáshoz való viszonyunkat alapjaiban kell megváltoztatnunk. Ne feledjük, mindnyájunknak, és nem majd a jövő héten.

A szerk.

JOSEPH PULITZER – EMLÉKDÍJ 2003

KIADJA / Publisher
© **Vertigo PUBLISHING KFT.**
A szerkesztőség címe: 1037 Budapest, Folyondár utca 26.
Levelezési, számlázási cím: 1025 Budapest, Szépvölgyi út 146.
Telefon: +36 30 5108888 | E-mail: info@octogon.hu

LAPIGAZGATÓ
FORMATERVEZŐ MÉRNÖK
Executive Director
Design Engineer
Bucsay Orsolya
orsolya.bucsay@octogon.hu

SZERKESZTŐSÉG / Editorial Office

FŐSZERKESZTŐ / Editor-in-Chief
Martinkó József
josef.martinko@octogon.hu

SZERKESZTŐ / Editor
Molnár Szilvia
szilvia.molnar@octogon.hu

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ / Founding Editor
Bojár Iván András
(1998-tól 2015-ig)

OCTOGON ONLINE FŐSZERKESZTŐ
Editor-in-Chief of OCTOGON Online
Ujlaky-Gazdag István
istvan.ujlaky@octogon.hu

ÁLLANDÓ MUNKATÁRSÁK
Correspondents
Kovács Péter, Szépvölgyi Viktória,
Torma Tamás, Vadas József

KÜLFÖLDI LEVELEZŐK
Foreign correspondents
Cser Brigitta (Barcelona)
Kay Szakall von Losoncz (Basel)
Matúz Melinda (Hollandia)

MÉDIA ÉS KOMMUNIKÁCIÓS SZERVEZŐ
Media and Communication Organizer
Bencsik Klára

GRAFIKAI TERVEZÉS / Graphic Design
Ipsics Barbara
grafikus@octogon.hu

LOGÓTERV / Logo Design
Sólymos Ágnes Eszter

MÉDIATANÁCSADÓ
Media consultant
Várszegi Csilla
csilla.varszegi@octogon.hu

MÉDIATANÁCSADÓ
Media consultant
Kun Mária
maria.kun@octogon.hu

MÉDIATANÁCSADÓ
Media consultant
Tópercz Attila
attila.toperczer@octogon.hu

FOTÓ-ELŐKÉSZÍTÉS, CTP, NYOMÁS ÉS KÖTÉS
Printed by
Pauker Nyomda
Ügyvezető igazgató: Vértes Gábor
ISSN 1418-5229

TERJESZTÉS / Distributed by
Magyarország: Lapker Rt.
Románia, Szerbia, Szlovákia: Color Interpress Kft.

Országos könyvterjesztő hálózatok
és alternatív terjesztőhelyek (ld. 5. oldal)

A hirdetések tartalmáért
szerkesztőségünk nem vállal felelősséget.

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult observer.hu

A címlapképen: *Another Rome*

Fotó: Varga Marietta

OBSEVER

TAR TA LOM

KÜLFÖLD

20 | Vadas József
HULLÁMZÓ SZIKLASZIRT
A Dundee Design Museum
KENGO KUMA AND ASSOCIATES

32 | Gyöngy Orsolya
ÉPÜLET LENDÜLETBEN
A MÉCA épülete Bordeaux-ban
BJARKE INGELS GROUP

VILLA

44 | Molnár Szilvia
LEBEGÉS
Nyaralóépület a Balatonnál
PETŐCZ-TÓTH ANIKÓ, CSIZMADI PÉTER DLA
(RELOAD ÉPÍTÉSZSTÚDIÓ)

ITTHON

52 | Csatlós Hanna
NAPIMÁDÓ LAKÓHÁZAK
Átadás után a BudaPart első két lakóépülete
VIKÁR ANDRÁS DLA, LUKÁCS ISTVÁN
(VIKÁR & LUKÁCS ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ)

62 | KÉPESSÉ

Varga Marietta fotósorozata

72 | Martinkó József
TELEPI SRÁCOK
Az ózdi Újváros Téri Általános
Iskola tornacsarnoka
CSONTOS GYÖRGYI DLA
(MIXA STÚDIÓ KFT.)

80 | Bán Dávid
ÚSZÓVERSENY A KALAPBAN
Átadták a Gyarmati Dezső Uszodát
KIS PÉTER, ÜKÖS TAMÁS, TÓTH ANIKÓ,
VARGA BÉLA (PLANT-ATELIER PÉTER KIS KFT.)
VARGA BÉLA, ÜKÖS TAMÁS, TOKAJI PÉTER,
SZUNYOGHY-KOLLÁR DALMA
(TECTON ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI ÉS TANÁCSADÓ KFT.)

92 | Ujlaky-Gazdag István
KERESZTLÉCEK
Stadion kápolnával Szegeden
VISION ÉPÍTÉSZIRODA,
BORD ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ

KKK

118 | Mélyi József
FIRMAMENTUM ÉS TAKTUS
Farkas Anna firmamentuma

122 | Botzheim Bálint
„EAST-MANHATTAN”
Bolla Zoltán: Újlipótváros építésze 1861-1945

123 | Molnár Szilvia
A MESTER KÖSZÖNTÉSE
Építészettörténeti írások Guzsik Tamás emlékére

124 | Molnár Szilvia
HELLO STEEL!
Pavilon a belvárosi Vörösmarty
emlékműnek
HUSZÁR ANDRÁS, POZSÁR PÉTER,
FÜLÖP TAMÁS, ORAVECZ PÉTER,
BRÜCKNER DÓRA, CSÉFALVAY GÁBOR
(HELLO WOOD KFT.)

128 | DESIGN RANDO

IRODA

130 | Vakli Tünde
SZÁMOK BÜVÖLETÉBEN
Elkészült a WorldQuant Iroda második üteme
SCHRECK ÁKOS, ALEXA ZSOLT, RABB DONÁT
(MINUSPLUS GENERÁLTERVEZŐ KFT.)

ILLOVSKY RUDOLF STADION (VASAS SC) MELLÉKLET

Martinkó József
VÖRÖS ÉS KÉK, VÉNA ÉS ARTÉRIA
Az Illovszky Rudolf Stadion
új épülete Angyalföldön
KELEMEN CSABA (BIM DESIGN KFT.)

NEM KÉSZEN KAPTÁK
Interjú a Kész Építő Zrt. vezérigazgatójával,
Sáray Zoltánnal

Hegyi Iván
A VÁCI ÚT ÉS LEHEL ÚT KÖZÖTT

Bán Dávid
STADION CSALÁDI LÉPTÉKBEN
Interjú a vezető tervezővel, Kelemen Csabával

MI A PÁLYA?
Interjú Sármay Balázs projektigazgatóval

VASAS ÉS ACÉL
Képesszé Molnár Péter fotóiból

184 | INDEX